

Opinia Komitetu Regionów „Samorząd lokalny i regionalny na Ukrainie a rozwój współpracy między Ukrainą a UE”

(2011/C 42/13)

KOMITET REGIONÓW

- Stwierdza, że poprzednia opinia w sprawie: „Samorząd lokalny i regionalny na Ukrainie a rozwój współpracy między UE a Ukrainą” (CdR 34/2007) jest w dalszym ciągu aktualna, a wszystkie zalecenia polityczne zachowują ważność. Jednakże z uwagi na rozwój sytuacji, jaki nastąpił w ostatnich latach, fragment dotyczący stosunków UE – Ukraina musi zostać zaktualizowany.
- W nawiązaniu do opinii w sprawie silnej europejskiej polityki sąsiedztwa (CdR 134/2008), ponownie podkreśla znaczenie programów współpracy transgranicznej i podejścia oddolnego w nawiązywaniu i rozwijaniu partnerstw oraz rozpowszechnianiu wśród innych samorządów lokalnych na Ukrainie informacji o ich wynikach.
- Zauważa, że Ukraina mogłaby być pierwszym krajem Partnerstwa Wschodniego, z którym zakończone zostaną negocjacje w sprawie układu o stowarzyszeniu, i że Partnerstwo Wschodnie daje szansę na pogłębienie stosunków między UE a Ukrainą.
- Z zadowoleniem przyjmuje fakt, że gospodarzami mistrzostw UEFA Euro 2012 będą Polska i Ukraina, oraz przypomina o możliwościach współpracy regionalnej, jakie stwarza to wydarzenie.

Sprawozdawca: István SÉRTŐ-RADICS (HU/ALDE), burmistrz miasta Uszka

I. ZALECENIA POLITYCZNE

KOMITET REGIONÓW

1. Stwierdza, że poprzednia opinia w sprawie: „Samorząd lokalny i regionalny na Ukrainie a rozwój współpracy między UE a Ukrainą” (CdR 34/2007) jest w dalszym ciągu aktualna, a wszystkie zalecenia polityczne zachowują ważność. Jednakże z uwagi na rozwój sytuacji, jaki nastąpił w ostatnich latach, fragment dotyczący stosunków UE – Ukraina musi zostać zaktualizowany.

2. Odnotowuje, że w następstwie wydarzeń, które doprowadziły do „pomarańczowej rewolucji” pod koniec 2004 r., Ukraina realizuje program ambitnych reform, których celem jest mocne zakorzenienie demokracji i gospodarki rynkowej w tym kraju oraz zbliżenie Ukrainy do UE. Zauważa jednak, że reformy te znajdują się jeszcze we wrażliwym stadium rozwoju.

3. Z zadowoleniem przyjmuje program stowarzyszeniowy UE – Ukraina, który powinien ułatwić przygotowanie i realizację układu o stowarzyszeniu. Przyjmuje z satysfakcją propozycję ustanowienia platformy instytucjonalnej w celu ułatwienia konsultacji wyższych rangą urzędników w UE i na Ukrainie w kontekście toczących się negocjacji w sprawie układu o stowarzyszeniu; żałuje jednak, że na chwilę obecną nie poczyniono żadnych starań, by zapewnić ten sam poziom konsultacji w odniesieniu do podmiotów współpracy transgranicznej i regionalnej; w związku z tym zachęca Komisję Europejską do ustanowienia podobnego komitetu platformy instytucjonalnej dla przedstawicieli władz lokalnych i regionalnych UE i Ukrainy.

4. Zaleca, by z praktyczną pomocą Komisji Europejskiej oraz zgodnie z programem stowarzyszeniowym podpisanym przez UE i Ukrainę Komitet Regionów sporządził projekt umowy ramowej o współpracy z władzami lokalnymi i regionalnymi na Ukrainie i w państwach członkowskich UE. Taka umowa mogłaby stanowić podstawę współpracy pomiędzy władzami lokalnymi i regionalnymi w państwach członkowskich UE oraz ich odpowiednikami na Ukrainie.

5. Przyjmuje z zadowoleniem wszystkie właściwe środki UE mające na celu wspieranie rozwoju Ukrainy oraz tworzenie efektywnych struktur administracyjnych, a także odpowiednie inicjatywy na rzecz wspierania samodzielnego rozwoju współpracy politycznej i gospodarczej w tym kraju. Przypomina w tym kontekście opinię w sprawie „Synergia czarnomorska – nowa inicjatywa współpracy regionalnej” (CdR 155/2007) i uznaje zaangażowanie Ukrainy w tworzenie euroregionu czarnomorskiego za dobry przykład współpracy transgranicznej.

6. Przyjmuje z zadowoleniem fakt, że w latach 2007–2010 wartość środków przekazanych Ukrainie w ramach Europejskiego Instrumentu Sąsiedztwa i Partnerstwa (EISP) na wspieranie głównych celów politycznych określonych w programie stowarzyszeniowym wyniosła zgodnie z krajowym programem

orientacyjnym (KPO) 494 mln EUR, zaś na podstawie decyzji Komisji Europejskiej z marca 2010 na okres 2011–2013 zaplanowano środki w wysokości 470,1 mln EUR na wsparcie projektów współpracy na Ukrainie. W uzupełnieniu środków przyznanych na zasadzie dwustronnej Ukraina uczestniczy także w czterech programach współpracy transgranicznej w ramach EISP, przy czym na programy realizowane w latach 2007–2013 przewidziano łącznie kwotę 401,163 mln EUR. Podkreśla jednakże znaczenie koordynacji poszczególnych inicjatyw i programów i łączenia istniejących programów, projektów i instrumentów wspólnotowych w celu uniknięcia powielania działań oraz zapewnienia skuteczności i rozwoju programów współpracy transgranicznej między UE a Ukrainą.

7. W nawiązaniu do opinii w sprawie silnej europejskiej polityki sąsiedztwa (CdR 134/2008), ponownie podkreśla znaczenie programów współpracy transgranicznej i podejścia oddolnego w nawiązywaniu i rozwijaniu partnerstw oraz rozpowszechnianiu wśród innych samorządów lokalnych na Ukrainie informacji o ich wynikach.

8. Przyjmuje z zadowoleniem toczące się dyskusje na temat kwestii wizowych i wzywa Ukrainę oraz sąsiadujące z nią państwa członkowskie do rozważenia ułatwień w ruchu transgranicznym (wspólne kontrole graniczne, zniesienie obowiązku wizowego dla mieszkańców regionów przygranicznych). Jednocześnie należy zadbać o to, by nie ułatwiać nielegalnej imigracji do UE.

9. Podkreśla znaczenie nowego rozwoju Partnerstwa Wschodniego w ramach Europejskiej Polityki Sąsiedztwa (EPS) oraz przypomina o potrzebie rozwijania różnych rodzajów ściślejszej współpracy z krajami uczestniczącymi w Partnerstwie Wschodnim, jak zostało to wyjaśnione w opinii w sprawie roli samorządów lokalnych i regionalnych w rozwijaniu Partnerstwa Wschodniego (CdR 78/2009). Przypomina o potrzebie dodania podejścia „terytorialnego” w ramach Partnerstwa Wschodniego i w związku z tym wzywa potencjalnych partnerów do osiągnięcia wielostronnego porozumienia umożliwiającego działanie Europejskiego Ugrupowania Współpracy Terytorialnej (EUWT) na Ukrainie, tak jak ma to miejsce w UE, oraz do umożliwienia działania na Ukrainie ugrupowaniom współpracy euroregionalnej Rady Europy.

10. Zauważa, że Ukraina mogłaby być pierwszym krajem Partnerstwa Wschodniego, z którym zakończone zostaną negocjacje w sprawie układu o stowarzyszeniu, i że Partnerstwo Wschodnie daje szansę na pogłębienie stosunków między UE a Ukrainą. W odniesieniu do realizacji inicjatywy Partnerstwa Wschodniego na szczeblu niższym niż krajowy należy poruszyć następujące kwestie w ramach prac prowadzonych przez platformy tematyczne:

- decentralizacja i reformy administracyjne;
- budowanie potencjału władz lokalnych i regionalnych oraz ich administracji;

- opracowywanie metod zrównoważonej współpracy z władzami lokalnymi i regionalnymi krajów partnerskich, a także krajowych stowarzyszeń władz lokalnych;
  - wspieranie lokalnych lub regionalnych projektów o charakterze transgranicznym;
  - propagowanie programów na rzecz budowy zaufania, zachęcanie do wymiany kulturalnej, edukacyjnej i badawczej oraz współpraca partnerska w wielu kwestiach związanych z wymiarem sprawiedliwości, wolnością, bezpieczeństwem i migracją;
  - upoważnienie władz szczebla niższego niż krajowy do angażowania się w międzynarodowe i europejskie projekty i kontakty.
11. Z zainteresowaniem oczekuje realizacji kolejnego etapu ukraińskiego planu reformy administracyjnej, ze szczególnym uwzględnieniem kompetencji władz lokalnych i regionalnych, decentralizacji fiskalnej oraz reformy terytorialnej. Stwierdza, że na Ukrainie nie nastąpiła pełna decentralizacja, popiera więc wzmocnienie zdolności administracyjnych oraz dobrego sprawowania rządów w tym kraju, z uwzględnieniem takich kwestii jak:
- pełna harmonizacja prawodawstwa ukraińskiego z Europejską kartą samorządu lokalnego;
  - nadanie większych uprawnień władzom szczebla niższego niż krajowy;
- uczynienie administracji regionalnej w połowie niezależnym szczeblem sprawowania rządów;
  - propagowanie niezależnego finansowo samorządu regionalnego i lokalnego.
12. Podkreśla znaczenie rozwoju demokracji, dobrego sprawowania rządów i stabilności, a także współpracy między partnerami na szczeblu lokalnym i regionalnym. Rozwój demokracji lokalnej powinien być ukierunkowany na zwiększanie pluralizmu, wolności słowa i mediów oraz zagwarantowanie praw mniejszości. Niezbędne jest przy tym dodatkowe finansowanie pilotażowych programów rozwoju regionalnego koncentrujących się na lokalnych potrzebach w zakresie infrastruktury, kapitału ludzkiego oraz małych i średnich przedsiębiorstwach (MŚP), wzorowanych na polityce spójności UE.
13. Podkreśla, że Komitet Regionów ma do odegrania ważną rolę w rozpowszechnianiu doświadczeń i sprawdzonych rozwiązań (w tym programów TAIEX i SIGMA i innych projektów dwustronnych) wśród władz lokalnych i regionalnych na Ukrainie w celu wspierania odpowiednio wyposażonych w zasoby, lepiej zarządzanych i bardziej odpowiedzialnych regionalnych i lokalnych administracji publicznych, działających w duchu przejrzystości, integracji i efektywności.
14. Z zadowoleniem przyjmuje fakt, że gospodarzami mistrzostw UEFA Euro 2012 będą Polska i Ukraina, oraz przypomina o możliwościach współpracy regionalnej, jakie stwarza to wydarzenie.

Bruksela, 2 grudnia 2010 r.

Przewodnicząca
Komitetu Regionów
Mercedes BRESSO